

T.C.
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU
2.DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2023/36
Toplantı Tarihi/Sayısı : 28.12.2023/40
Karar Numarası : 2023/1149
Başvuran : H. G.
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : Düzce T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuranın; fiziksel ve psikolojik şiddete maruz kaldığı, husumetli olduğu kişiyle aynı koğuşa yerleştirildiği, kullanması gereken ilacı kullanamadığı ve bununla ilgili dilekçelerinin ilgili kurumlara ulaştırılmadığı iddialarına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran, başvuru dilekçesinde özetle:

a. Düzce T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda barındırıldığı dönemde Kurum personeline kendisine fiziksel ve psikolojik şiddet uygulandığını, darp raporu almasına izin verilmediğinden kendisine zarar vererek hastaneye gittiğini,

b. Husumetli olduğu kişiyle aynı koğuşa yerleştirildiğini,

c. Kullanması gereken ilacı kullanmasına izin verilmediği için ilgili kurumlara yazdığı dilekçelerine çıkış yapılmadığını ve dilekçelerinin kaybolduğunun söylendiğini iddia etmektedir.

3. Muhatap Düzce T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğünden alınan yazılı görüşte özetle:

a. Başvuranın fiziksel ve psikolojik şiddet iddiasının 24/3/2022 tarihli olaya dayandığı; söz konusu tarihte Kurum revirinde muayene olma talebi üzerine infaz ve koruma memurlarının kendisine fiziksel temasta bulduklarını, fiziksel ve psikolojik baskı uyguladıklarını iddia ettiğini, ancak yapılan araştırma kapsamında alınan tanık ifadelerinde; başvuranın Kurum revirinde muayene olma talebini ifade etmesi üzerine kendisine gerekli bilgilendirme yapılmasına rağmen agresif tavırlar sergilediğinin, sakinleştirilmesi için görevli personelce müdahale edildiğinin anlaşıldığı ve yapılan kontroller sonucunda güvenlik kameralarının 93 gün süreyle kayıt saklama özelliğine sahip olması nedeniyle iddia konusu olaya ilişkin herhangi bir görüntü kaydının elde edilemediği,

b. Başvuranın diğer mahpuslarla yaşadığı sorunlardan dolayı Kurumda bulunduğu süre içerisinde 43 kez koğuşunun değiştirildiği, birçok kez disiplin cezası aldığı ve 13/5/2022 tarihinde disiplin nedeniyle Afyonkarahisar 2 No.lu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna nakledildiği,

c. Başvuranın çeşitli tarihlerde Kurum revirinde ve hastanelerde muayenesinin gerçekleştirildiği,

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

13/12/2021 tarihinde Düzce Atatürk Devlet Hastanesi Beyin Cerrahi Polikliniğine sevkinin sağlandığı, yapılan muayene sonucunda nöropatik ağrı tanısıyla 3 kutu Neurontin adlı ilacın reçete edildiği, ilacın temin edildiği eczanede ilaçtan yalnızca 1 kutu bulunduğu için ilacın 1 kutu olarak temin edildiği, 12/1/2022 tarihinde gerçekleştirilen muayene sonucu aynı ilaçtan 3 kutu reçete edildiği ve başvuranın tedavisinin sağlandığı,

ç. İlacıyla ilgili olarak gönderilmek üzere Kuruma sunmuş olduğu tüm dilekçelerinin muhatap kurumlara gönderildiği ifade edilmektedir.

4. Muhatabın yazılı görüşüne karşı başvuran tarafından sunulan yazılı görüşte özetle:

a. Muhatap Kurumun gerçekleştirdiği inceleme kapsamında aldığı tanık ifadelerinde çelişki olduğu, 24/3/2022 tarihindeki olaydan sonra normal hayatına devam ettiğinin ifade edildiği, ancak olaydan sonra ölüm orucuna girdiği için İdare tarafından çağrıldığı ve 1.5 saat boyunca idarî bölümde kaldığı, 1 hafta sonra da koşunun değiştirildiği,

b. Koşu değişikliklerinin çoğunun idarî sebeplerle muhatap Kurum tarafından gerçekleştirildiği ve birçoğunun karantina koşusuna alınmaya yönelik olduğu,

c. Dilekçelerinin işleme alındığının ifade edildiği, ancak bu ifadenin gerçeği yansıtmadığı ifade edilmektedir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

5. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "*Kişinin dokunulmazlığı, maddi ve manevi varlığı*" başlıklı 17'nci maddesinin birinci ve üçüncü fıkralarına göre; "*Herkes, yaşama, maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahiptir.*" ve "*Kimseye işkence ve eziyet yapılamaz; kimse insan haysiyetiyle bağdaşmayan bir cezaya veya muameleye tabi tutulamaz.*"

6. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "*Dilekçe, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkı*" başlıklı 74'üncü maddesinin birinci ve ikinci fıkralarına göre; "*Vatandaşlar ve karşılıklılık esası gözetilmek kaydıyla Türkiye'de ikamet eden yabancılar, kendileriyle veya kamu ile ilgili dilek ve şikâyetleri hakkında, yetkili makamlara ve Türkiye Büyük Millet Meclisine yazı ile başvurma hakkına sahiptir.*" ve "*Kendileriyle ilgili başvuruların sonucu, gecikmeksizin dilekçe sahiplerine yazılı olarak bildirilir.*"

7. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "*Kurumun görevleri*" başlıklı 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde; "*Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek*" Kurumun görev alanları arasında düzenlenmiştir.

8. 6701 sayılı Kanun'un "*Başvurular*" başlıklı 17'nci maddesinin birinci ve sekizinci fıkralarında; "*Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin Kuruma bizzat başvuru yapabileceği*" hükme bağlanmıştır.

9. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "*Ön inceleme yapılması*" başlıklı 48'inci maddesinin birinci fıkrasına göre; "*Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda;*

a. Kurumun görev alanına girip girmediği,

(...)

yönlerinden incelenir."

10. Mezkûr Yönetmelik'in "*Karar türleri*" başlıklı 65'inci maddesine göre; "(1) Kurum, yapılan başvuru veya resen inceleme kapsamında yaptığı inceleme ve araştırma sonucunda incelenemezlik kararı, gerekçeli kabul edilmezlik kararı, gönderme kararı, ihlal kararı, idari yaptırım kararı, uzlaşma kararı, ret kararı ve karar verilmesine yer olmadığına dair karar verir."

11. Mezkûr Yönetmelik'in "*Gerekçeli kabul edilmezlik kararı*" başlıklı 67'nci maddesine göre; "(1) Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir. (2) Ön inceleme aşamasında incelenebilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48'inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir."

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

12. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

13. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

14. Başvuranın başvuru kapsamındaki iddialarından ilki, Kurum personeli tarafından kendisine fiziksel ve psikolojik şiddet uygulandığına ve darp raporu almasına izin verilmediğine ilişkindir. Söz konusu iddiaya ilişkin olarak muhatap Kurum tarafından gönderilen yazılı görüş içeriğindeki araştırma tutanağında yer alan tanık ifadelerinde; başvuranın iddiasına konu olabilecek olayın 24/3/2022 tarihinde gerçekleştiği, söz konusu olayda başvuranın Kurum revirinde muayene olma talebinde ısrar ederek agresif tavırlar sergilemesi üzerine görevli personelce sakinleştirildiği, başvuranın iddialarının gerçeği yansıtmadığı ifade edilmektedir. Başvuran tarafından gönderilen yazılı görüşte ise; muhatap Kurum tarafından gönderilen araştırma tutanağındaki tanık ifadelerinin gerçeği yansıtmadığı ifade edilmektedir.

15. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM), kötü muamele iddialarının uygun delillerle desteklenmesi gerektiğini belirtmektedir (AİHM, *Klaas/Almanya*, B. No:15473/89, 22/9/1993, para. 30). Mahkeme, bir delilin değerlendirilmesinde makul şüphenin ötesinde bir kanıtlama standardını kabul etmekle birlikte böyle bir kanıtlamaya yeterince güçlü, açık ve tutarlı çıkarsamalardan veya aynı biçimde çürütülememiş karinelere de varılabileceğini eklemektedir (AİHM, *Kuzey İrlanda/Birleşik Krallık*, B. No: 5310/71, 18/1/1978, para. 161.).

16. Ayrıca AİHM, bir muamelenin Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi (AİHS) 'nin 3'üncü maddesi kapsamında değerlendirilebilmesi için asgarî bir ciddiyet seviyesine ulaşması gerektiğini; bu asgarî seviyenin göreceli olduğunu; muamelenin niteliği ve bağlamı, arkasında yatan niyet ve saikin yanında muamelenin süresi, fiziksel ve ruhsal etkileri ve bazı durumlarda mağdurun cinsiyeti, yaşı ve sağlık durumu gibi koşullara bağlı

olduğunu ifade etmektedir (AİHM, *Said Bouyid/Belçika*, B. No: 23380/09, 28/9/2015, para. 86).

17. Somut başvuruda başvuran, kendisine fiziksel ve psikolojik şiddet uygulandığını iddia etmiş olup iddiasına ilişkin somut bir tarih ve olay belirtmemekle birlikte muhatap Kurumun ve başvuranın yazılı görüşlerinden, başvuranın iddiasının 24/3/2022 tarihinde gerçekleşen olaya dayandığı anlaşılmıştır. Başvuran, söz konusu olayda kendisine fiziksel ve psikolojik şiddet uygulandığını ve darp raporu almasına izin verilmediğini iddia etmiş olsa da başvuranın dilekçesinde fiziksel ve psikolojik şiddet iddiasına ilişkin somut bir olay belirtmediği, iddiaya konu olabilecek olayla ilgili olarak ise muhatap Kurumca alınan tanık ifadeleri ile diğer belgeler başvuru dilekçesi ile birlikte bir bütün olarak ele alındığında, başvuranın kendisine sakinleşmesi için yapılan müdahalenin kötü muamele oluşturacak seviyeye ulaştığını yeterli ölçüde temellendiremediği, bu bağlamda söz konusu iddia bakımından ihlal bulunmadığı değerlendirilmiştir.

18. Başvuranın bir diğer iddiası husumetli olduğu kişiyle aynı koğuşa konulduğuna ilişkindir. Bu iddiayla ilgili olarak muhatap Kurum tarafından, başvuranın diğer mahpuslarla sık sık sorun yaşadığı ve koğuşunun fazla sayıda değiştirildiği ifade edilmektedir. Başvuran tarafından gönderilen yazılı görüşte ise koğuş değişikliklerinin çoğunun idarî sebeplerle gerçekleştirildiği ifade edilmektedir.

19. 13/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un "*Yönetim tarafından alınabilecek tedbirler*" başlıklı 49'uncu maddesine göre; "*(1) Yönetim, disiplin soruşturması yapılan hükümlünün odasını, iş ve çalışma yerini değiştirebilir, hükümlüyü kurumun başka kesimine nakledebilir veya diğer hükümlülerden ayırabilir. (2) Kurumun düzeninin ve kişilerin güvenliklerinin ciddi tehlikeyle karşı karşıya kalması hâlinde, asayiş ve düzeni sağlamak için Kanunda açıkça belirtilmeyen diğer tedbirler de alınır. Tedbirlerin uygulanması, disiplin cezasının verilmesine engel olmaz.*"

20. 29/3/2020 tarihli ve 31083 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmelik'in "*İdare ve gözlem kurulunun görev ve yetkileri*" başlıklı 28'inci maddesinin birinci fıkrasına göre; "*İdare ve gözlem kurulu aşağıda sayılan işleri yapmakla görevli ve yetkilidir:*

(...)

b) *Hükümlülerin kurumlara kabullerinden sonra kalacakları odaları belirlemek.*

c) *Kurumlarda kalmakta olan hükümlüleri gruplandırmak.*

ç) *Hükümlülerin kalmakta oldukları odaları değiştirmek.*

(...)"

21. Anılan mevzuat hükümlerinden; muhatap Kurum İdaresinin, Kurumun düzenini ve kişilerin güvenliklerini sağlamak için mahpusların buldukları koğuşları değiştirmek de dahil olmak üzere gerekli tedbirleri alma yetkisine sahip olduğu anlaşılmaktadır. Başvuru kapsamında incelenen belgelerden, başvuranın disiplinle ilgili ve diğer muhtelif sebeplerden birçok kez koğuşunun değiştirilmiş olduğunun anlaşılmış olmasından dolayı, başvuranın husumetli olduğu kişiyle aynı koğuşa konulduğuna yönelik soyut iddiasının açıkça dayanaktan yoksun olduğundan kabul edilmez olduğu değerlendirilmiştir.

22. Başvuranın bir diğer iddiası, kullanması gereken ilacı kullanmasına izin verilmediği için ilgili kurumlara yazdığı dilekçelerine muhatap Kurum tarafından çıkış yapılmadığına ilişkindir. Muhatap Kurum tarafından bu iddiaya ilişkin; başvurana 3 kutu olarak reçete edilen ilacın tedarikinde yaşanan geçici sorun nedeniyle öncelikle 1 kutu olarak temin edilip sonrasında bu eksikliğin tamamlandığı ve ilacın eksiksiz olarak temin edildiği, başvuranın ilgili kurumlara yazdığı dilekçelerinin çıkışının sağlandığı ifade edilmektedir.

23. AİHM, mahpuslara yeterli tıbbî bakımın sağlanmamasının kötü muamele teşkil edip etmediğini belirlemeye yönelik kademeli bir değerlendirme yapma yoluna gitmektedir. Buna göre; öncelikle mahpusun yeterli

tıbbî bakımın sağlanmaması nedeniyle güçlük çektiğinin kanıtlanması, akabinde ise bu durumun kötü muamele sayılması için gerekli olan asgarî eşiği aşp aşmadığının tespit edilmesi gereklidir (AİHM, *Ernest Wenerski/Polonya*, B. No: 44369/02, 20/1/2009, para. 58).

24. 5275 sayılı Kanun'un "*Hükümlünün muayene ve tedavi istekleri*" başlıklı 71'inci maddesinin birinci fıkrasına göre; "*Hükümlü, beden ve ruh sağlığının korunması, hastalıklarının tanısı için muayene ve tedavi olanaklarından, tıbbî araçlardan yararlanma hakkına sahiptir. Bunun için hükümlü öncelikle kurum revirinde, mümkün olmaması hâlinde Devlet veya üniversite hastanelerinin mahkûm koğuşlarında tedavi ettirilir.*"

25. Başvuran, başvuru dilekçesinde kullanması gereken ilacı kullanmasına izin verilmemesi ile ilgili herhangi bir ayrıntı belirtmemiş olup incelenen bilgi ve belgelerden, başvuranın kullandığı ilacın ecza deposunda yeterli sayıda bulunmaması nedeniyle ilk aşamada eksik olarak temin edildiği; ancak sonrasında bu eksikliğin giderilerek başvuranın ilacı kullanmasının sağlandığı, ayrıca başvuranın, muayene için gittiği hastanedeki hekimin tedavisi için gerekli olan ilacı reçete etmeyeceğini düşündüğünden dolayı 8/11/2021 tarihinde planlanan muayenesinden vazgeçmiş olduğu ve halihazırda söz konusu ilacı kullanmakta olduğu anlaşılmıştır. Açıklanan nedenlerden dolayı, başvuranın kullanması gereken ilacı kullanamadığına yönelik iddiaları bağlamında muhatap Kurum tarafından kötü muamele yasağının ihlal edilmediği değerlendirilmiştir.

26. Başvuranın, ilacının verilmediği iddiasıyla ilgili olarak yazmış olduğu dilekçelerinin ilgili kurumlara gönderildiğine ilişkin kayıtların muhatap ceza infaz kurumu idaresi tarafından Kurumumuza sunulmuş olmasından dolayı, başvuranın yazdığı dilekçelerin gönderilmediğine ilişkin iddiasının açıkça dayanaktan yoksun olduğu gerekçesiyle kabul edilmez olduğu değerlendirilmiştir.

27. Sonuç olarak; ceza infaz kurumundaki tutulma koşulları bir bütün olarak değerlendirildiğinde, yukarıda açıklanan nedenlerle başvurudaki iddialar kapsamında hak ihlaline varan bir uygulamanın bulunmadığı kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvuruda KÖTÜ MUAMELE YASAĞININ İHLAL EDİLMEDİĞİNE,

B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

28/12/2023 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dr. Burhan ERKUŞ
Üye

e-imzalıdır

İsmail AYAZ
Üye

e-imzalıdır

Mehmet Emin GENÇ
Üye

e-imzalıdır

Ünal SADE
Üye